

Наталія Б. Ільченко

Державний торговельно-економічний університет
<https://orcid.org/0000-0003-4052-571X>

Марина В. Котова

Державний торговельно-економічний університет
<https://orcid.org/0000-0001-6684-1177>

ЗЕЛЕНА ЛОГІСТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЇ ЗБУТУ ПІДПРИЄМСТВА ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

У статті обґрунтовано роль зеленої логістики як інструменту інноваційного розвитку стратегії збуту підприємств оптової торгівлі в умовах цифрової трансформації, посилення екологічних вимог та воєнних логістичних обмежень в Україні. Необхідність проведення дослідження зумовлена потребою трансформації традиційних моделей дистрибуції, орієнтованих переважно на мінімізацію витрат і швидкість постачання, в інтегровані системи управління, що поєднують цифровізацію, інноваційний розвиток і принципи сталого розвитку. Огляд вітчизняної та зарубіжної наукової літератури засвідчив наявність наукової прогалини щодо комплексної інтеграції принципів зеленої логістики у стратегічне управління збутом підприємств оптової торгівлі з урахуванням сучасних інноваційних технологій. Систематизовано фактори зовнішнього середовища, які зумовлюють необхідність упровадження зеленої логістики на підприємствах оптової торгівлі України, зокрема воєнні ризики, зростання логістичних витрат, переорієнтацію ланцюгів постачання, екологічні вимоги Європейського Союзу та цифровізацію торговельної діяльності. На основі офіційних статистичних даних Державної служби статистики України за 2025 рік охарактеризовано сучасний стан оптової торгівлі та встановлено, що починаючи з 2021 року темпи зростання оптового товарообороту істотно відстають від темпів розвитку роздрібною торгівлі, тоді як частка товарів вітчизняного виробництва в структурі оптового товарообороту суттєво скоротилася внаслідок порушення ланцюгів постачання в умовах війни. Наведено практичні приклади впровадження зеленої логістики провідними українськими підприємствами оптової дистрибуції. Запропоновано авторський інтегральний показник оцінювання інноваційного розвитку стратегії збуту на засадах зеленої логістики, який поєднує логістичну ефективність, рівень цифрової трансформації, екологічність операцій та результативність збутової діяльності з урахуванням вагових коефіцієнтів і нормування за чітко визначеними критеріями. Визначено перспективи подальших досліджень, пов'язані з емпіричною перевіркою запропонованої моделі на основі анкетування підприємств оптової торгівлі України.

Ключові слова: зелена логістика, стратегія збуту, оптова торгівля, інноваційний розвиток, цифрова трансформація, інтегральний показник, сталий розвиток.